

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile necronate nu se
primesc.
Mărunțurile nu se returnează.
Inserate
se priceau în Administrația
Brașovului și în cele ale
SIBIULUI și ALBA IULIEI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Hans Augenthaler & Emmerich
Leopold, Heinrich Schielek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppalik,
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Krasan Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Brassat-körs).

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în Secare.
Abonamente pentru AUSTRO-UNGARIE:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și SERBIA:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se pronunță la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru BRASOV:
Administrația, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dăruitul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 282.

Brașov, Duminecă 21 Decembrie

1908.

Centenarul lui Ioan Popazu.

Ziua de astăzi este o zi însemnată pentru biserică și școala română, este o zi scumpă mai ales Românilor din Brașov și din întreaga țară a Bârsei. Se împlinesc astăzi o sută de ani dela nașterea neuitatului și fericitului arhieru Ioan Popazu.

Ce a fost și cine a fost Ioan Popazu pentru Români din acest colț al țării, știm cu toții, o știe fiecare elev dela școlile noastre de aici. Ioan Popazu a fost un fiu al Brașovului, a cărui nume este exprimat cu pietate și cu mândrie de toți Români. În cariera sa preotească el a ajuns treapta înaltă de arhieru și în calitatea aceasta a păstorit mulți ani dieceza Caransebeșului continuând cu credință și devotament opera cea mare, opera întăririi bisericii și așezămintelor ei și a lăzii culturale naționale în sânul poporului român. Cu toate că lucrarea sa de bărbat a înaintat crescând și având tot mai mari și mai frumoase rezultate, pentru Români din Brașov totuși este și rămâne cel mai strălucit period al activității lui Ioan Popazu acela, în care a stat în fruntea comunei bisericești de aici ca preot și protopop. A fost un lung șir de ani de cel mai îmbucurător progres, de cea mai frumoasă și nobilă însuflețire pentru lege și neam și pentru ajungerea înalțelor scopuri dela cari atârna bunăstarea și fericirea obștească.

Și nu se poate pronunța numele Popazu fără ca să-ți revoace în memorie acele timpuri binecuvântate, când între Români din Brașov și jur împrejur cea mai strânsă și frățească bunăînțelegere, când se întreceau unii pe alții în fapte bune și jertfe aduse pe altarul cultului românesc; nu se poate pronunța numele neuitatului protopop și arhieru fără ca să-ți înfățișezi palatul școlilor noastre centrale și cu tot ce s'a făcut pe lângă ele pe terenul școlar în anii epocii de regenerare. Căci acela, care îndemna, încuraja și conducea și-ururile poporului, ca să care pietricele, varul și nasplul la această mare clădire, a fost Ioan Popazu.

Dacă se cerea să se adune cutotții și să-și împreune puterile pentru ca să poată produce rezultatele aceste marelui, protopopul Popazu era chiagul, care-i apropia și lega unii de alții. Avea o puternică înrăurire sufletească asupra lor, fiind-că tot ce lăcea și lucra, făcea și lucra cu deplină sinceritate, cu convingere și cu toată caldura inimii. Ca om de inimă, drept și iubitor de oameni, el îi atrăgea pe toți la sine, îi îmbărbăta și însuflețea și toți se grăbeau să intre în serviciul cauzei celei mari și sfinte, pentru care protopopul luase apostolia. Ce timpuri binecuvântate, când cu toți puneau umăr la umăr și s'ajutau unii pe alții în bine și în rău cu inima deschisă și cu toată dragostea frățească!

Ioan Popazu susținea cele mai strânse legături frățești și cu conducătorii ziarului nostru, de fericit

aducere aminte, din acele vremuri. Numai așa se poate explica puternicul sprijin ce l'a putut da și l'a dat „Gazeta“ mișcării și lucrării de atunci pentru realizarea țantei sublimă ce și-au pus-o Români brașoveni în frunte cu vrednicul lor protopop.

Astă-seară școlarii dela institutele noastre vor serba în sala festivă a gimnaziului memoria lui Ioan Popazu, iar mâine se va continua serbarea printr'un parastas solemn în biserica sfântului Nicolae. Fie ca această serbare să încălzească inimile și să înalte spiritele Românilor din Brașov, pregătindu-le și întărindu-le pentru luptele viitoare ce le reclamă binele nostru obștesc în măsură mai mare ca ori și când.

Fie ca imaginea nobilă și mare a lui Ioan Popazu să redeștepte cu nouă puteri în inimile tuturor acestor dragoste între frați, care singură poate să-i facă capabili de munca și de jertfele ce le reclamă dela ei timpul critic de azi!

Strămutarea sediului negocierilor austro-turcești. După cum află ziarul „Die Zeit“ negocierile dintre Austro-Ungaria și Turcia nu se vor mai continua la Constantinopol ci la Viena. Ștrea aceasta a primit-o ziarul vienez dela ministerul de externe din Londra. Astfel deci Reșid pașa va conferi de aici înainte direct cu baronul de Aehrenthal.

Greva generală. Știrile ce ne sosesc despre decursul grevei generale și efectele ei sunt de două feluri: În cercurile socialiste și socialisto-file se susține, că greva a reușit, că în ziua de 31 Decembrie în Budapesta au stagnat toate tramvaiele și birjile n'au circulat, cafenelele au fost aproape toate închise, fabricile în cea mai mare parte n'au lucrat etc. De altă parte raportul oficial, precum și foile guvernului ca și acelea cari nu simpatizează cu socialității, spun că greva generală a suferit flasco, că mai în toate fabricile s'a lucrat și în multe cafenele și restaurante au fost închise ușile și obloanele numai de frica demonstrațiilor, dar pe delături puteau intra oaspeți și se dedeau mâncări și beuturi și că din 100,000 muncitori n'ar fi participat la grevă a 10-a parte, așa că începând de pe la amiază, orașul și-a redobândit circulația normală. Foile de sară însă n'au putut să apară și n'au apărut nici cele din dimineața zilei de anul nou. În seara de anul nou muncitorimea a ținut vreo 10 adunări publice, pentru a protesta. Adunările au decurs în liniște. Cei mai mulți dintre vorbitori au amenințat că la primăvară și vară pe timpul secerișului vor întreprinde o acțiune radicală în sens grevist. În decursul zilei s'au întâmplat în Budapesta mai multe excese și 92 persoane au fost arestate. Ziarul socialist „Nepszava“ de Joi dimineața a fost confiscat din cauza unui articol asupra grevei generale.

Și în Cluj a fost declarată de către conducerea socialistă greva generală, dar ea a avut un efect foarte slab în Cluj au putut să apară, deși în ediții în mărime redusă, și ziarele în dimineața de prima Ianuarie. Chelnerii au făcut grevă numai până Joi sara la 6 oare. Așa că dela 6 toate au mers ca și cum nu s'ar fi petrecut nimic. Joi după amiază social-democrații au voit să facă o procesiune demonstrativă prin stratele Clujului, au fost însă împedeți de poliție. Demonstrații s'au opus la început provocării, de a se împrăștia, poliția i-a atacat lovind cu să-

biile în dreapta și în stânga. Patru inși au fost grav, iar mai mulți ușor răniți.

Conferența balcanică nu se va mai întruni. Ziarul englez „Morning Post“ publică în numărul său de ieri un articol, în care arată că de oare ce Austria nu acceptă convocarea unei conferințe internaționale decât cu condiția ca cestiunea anexării Bosniei și Herțegovinei să nu fie discutată, conferența n'are nici o șansă de a se întruni. Nici o putere, care ține la onoarea sa, nu va putea participa la o asemenea conferență, în care cestiuni de o importanță așa de mare cum e anexarea Bosniei și Herțegovinei să nu fie discutată. Sprijinul pe care baronul Aehrenthal l'a promis Bulgariei e dovada cea mai evidentă că între ministrul de externe al Austro-Ungariei și țarul Ferdinand a existat o înțelegere prealabilă și că de comun acord și-au făcut planurile de acțiune. Intre anexarea și declararea independenței n'a fost o simplă coincidență. Ceea ce reiese, în chip nelindoios din atitudinea Austriei față de convocarea conferinței, e că un acord european nu mai e cu putință. Guvernul englez nu are intenția să provoace vre-un conflict și nu voește să se pună de-a curmezișul acțiunii Austriei, totuși, un protest este la locul lui.

Bulgaria construiește forturi. Camera bulgară va fi convocată în sesiune extraordinară în cursul lunii Ianuarie. Guvernul are intențiunea să-i prezinte un buget extraordinar de 50 milioane lei pentru construcții de căi ferate și noi forturi.

Din camera turcească. În ședința de alaltăieri a camerei turcești s'a discutat interpelarea dep. june turc Djahid privitoare la politica internă și externă a Turciei. Deputatul grec Buschio cere ca cestiunea Cretei să fie ștearsă de oarece nici discursul tronului, nici adresa nu ating acea cestiune. Declară că interpelatorul nu poate avea monopolul patriotismului ci urmărește alte scopuri de oarece este și ziarist. (Sgomot, desaprobari). Deputatul june-turc, Risa Tevfik, caută să calmeze Camera zicând că este convins că toți deputații otomani și creștini sunt la un fel. Președintele întrerupe zicând că nu trebuie să se facă nici o deosebire. Risa Tevfik continuă zicând că toți otomanii își vor face datoria și că vor apăra interesele patriei. Deputatul grec Cosmidis caută să potolească efectul produs de vorbele lui Buschio. În cele din urmă interpelarea este admisă și Camera decide a se invita marele vizir la prima ședință după Bairam și după Crăciunul ortodox la 11 Ianuarie st. n.

După ședința Camerei a avut loc în palatul Yıldız un dineu. Au luat parte la dineu marele vizir și ministrul de interne în uniforme și cu toate decorațiunile. Deputații erau în redingote. În tot timpul dineului a cântat muzica palatului. La sfârșitul dineului, primul secretar a citit un discurs al Sultanului, care își exprimă satisfacția că poate primi pe aleșii națiunii și promite că va menține și va respecta în totdeauna Constituția declarând că acela care o vede cu ochi răi este inamicul său. Deputații izbucniră în aplauze și Sultanul fu întrâtat emoționat încât ochii i-se umplură de lacrimi. După dineu sultanul se plimbă printre deputați, cu cari s'a întreținut în chip cu totul familiar.

Catastrofa din Italia.

Opera de salvare a celor nenorociți în urma grozavului cutremur de pământ s'a început pe întreaga linie. Zilnic sosesc ajutoare din toate părțile. Darul de 50,000 fr. a Maj. Sale Monarchului nostru a sosit cel dintăiu și a produs o colosală impre-

siune. Italienii din Rio de Janeiro au trimis 100,000 fr. iar vasele de războiu engleze au adus dela Gibraltar 30,000 paturi. Două vapoare germane aflătoare în Messina au primit ordin dela împăratul Wilhelm de a merge la Messina să dea ajutoare victimelor. Soldații și marinarii italieni, francezi, ruși și germani continuă fără încetare munca de salvare.

De altă parte prezența Regelui și a Reginei la locul desastrului este o mare mângâiere pentru cei nenorociți. Regele vizitează toate satele de pe coasta Siciliei și Calabriei iar Regina continuă a încuraja și mângâia pe cei răniți și orfani, dându-le ajutoare și făgăduindu-le alte nouă. Eri, pe când mulțimea ura părechi regale fericiri de anul nou, Regele a răspuns, că sărbătorile de anul nou l-a întunecat catastrofa și că el nu va putea petrece anul nou la Roma ci va vizita ținuturile pustiite de nenorocire.

Iată telegramele mai nouă pe ziua de azi:

Roma, 1 Ianuarie. Directorul observatorului din Catania a telegrafiat că docurile din portul Messina s'au scoborât până la nivelul apei. Mișcarea mării s'a simțit dela Messina până la Syracuse, Termini și Imerese. Numărul victimelor, morți și răniți, e de 200,000.

Observatorul a semnalat după primele sguduiuri alte 42 de sguduiuri. De 13 ore, instrumentele sunt aproape liniștite. Vulcanii Etna, Stromboli sunt liniștiți. Se exclude o origine vulcanică a fenomenelor; fenomenele sunt analoge cu cele din 6 Februarie 1783.

Reggio, 1 Ianuarie. Regele însoțit de ministrii Orlando și Berfolini, a sosit eri aci, și a vizitat numărul răniți; cu vaporul a plecat apoi dealungul coastei constatând pagubele. Populațiunea a aclamat pe suveran cu emoțiune. Cuirasatul „Napoli“ a sosit aci cu primele ajutoare, aducând și merinde. Magazinele de alimentație sunt păzite de trupe spre a împiedeca reînnoirea prădăciunilor. Pizonierii condamnați la pedepse mari au fost imbarcați pe bordul cuirasatului „Napoli“. Ceilalți au fost trimiși la vetrele lor. S'a început înmormantarea cadavrelor și operațiunea de desinfectare.

Reggio, 1 Ianuarie. Regele a telegrafiat ministrului Giolitti zicând că a găsit Reggio în aceleași condiții dezastroase ca și Messina și anunță că un vapor rus cu 500 de răniți va sosi astăzi la Neapoli, unde e de trebuință să se ia dispozițiuni pentru debarcarea și transportarea răniților la spitale.

Regio de Calabria, 1 Ianuarie. Dealungul drumului dela Lazzaro la Reggio domnește desolatiunea și spaima. Imense păduri de portocali sunt distruse. Se înțălnesc numărul dintre rămași în viață cari merg la Lazzaro, unde începe comunicatiunea pe calea ferată. Satul Bocale a fost distrus. Supraviețuitorii suferă mult, le lipsesc toate cele necesare. Dănișii înconjoară pe trecători strigând: Ne este foame! Opera de ajutor începe cu activitate. Salvatorii trebuie să se apere de câni, cari fiind flămânzi au turbat. Optsprezece comune din provincie pe lângă satele lor au fost complet distruse. Deputatul Tripepei a fost scos de sub dărâmturi grav rănit. Deputatul Valentino e mort.

Ialmi, 1 Ianuarie. Două treimi din oraș au fost distruse; e cu neputință a se socoti numărul victimilor. Mai toate victimile se află încă sub dărâmturi. Seminarul a fost distrus; sunt 1500 de morți și mai toți atăția răniți. Inopoli, San Procopio și alte mici orașele din aceea regiune au suferit mari stricăciuni. Sunt numărul morți și răniți.

Londra, 1 Ianuarie. Ziarul englezesc „Daily Mail“ vestește următoarele: La Messina s'au scufundat și 6 mari carboturi englezești. Lumea care se afla pe dânsule n'a putut fi salvată.

Roma, 1 Ianuarie. Nenorocirea e mare la Reggio. Un vas englezesc a venit eri într'ajutor, aducând merinde spre a le împărți, dar n'au fost îndestulătoare pentru mulțimea, care de aproape 18 ceasuri nu mâncase nimic. Era o adevărată luptă, ca să smulgă care mai de care mai iute o bucată de carne sau de pâine. Flămânzii se repezeau desperați, ca să prade proviziunile, soldații au fost siliți să respingă pe cei flămânzi cu armele. O femeie neputând fi reținută în disperare se aruncă în baioneta unui soldat. De disperare flămânzii au prădat toate vagoanele cu merinde, aflate în gară. Asupra unui învățător, care obținuse pâine pentru școlarii săi, s'au tras focuri de pușcă. O fată tânără a stat două zile și două nopți lângă cadavrele părinților ei, până a fost scăpată de marinari. S'a văzut un colonel numai în cămașe, care a desgroptat din dărămături cadavrele soției și a copiilor săi. Deținuții scăpați au comis crime oribile; au tăiat morților și răniților degetele spre a le fura inelele.

Roma, 1 Ianuarie. E cu neputință să se dea de pe acuma o descripție amănunțită asupra îngrozitoarei catastrofe din Italia. Pagubele sunt însă enorme. Până acuma sunt socotite la un miliard.

Roma, 1 Ianuarie. Băncile din Roma au adunat 1,000,000 lire pentru victime. În toate orașele au pornit acțiunea de ajutor. Nobilimea și clasele mai bine situate se întrec spre a veni în ajutorul nefericitorilor. Banca din Milano a dăruit 10,000 lire. În Veneția s'au strâns 10,000 lire. Ofrande însemnate se trimit de către municipiile orașelor Milano, Florența, Turino etc. »Crucea roșie« a trimis mari cantități de medicamente și material pentru bandajii.

Reggio di Calabria. Afară de Messina a mai fost distrus — precum știm — și orașul Reggio di Calabria, fostul oraș latin Rhegium Iulii. Reggio e așezat pe strâmtoarea Messinei în vârful de sud-vest al Italiei; avea 45,000 locuitori, azi nu se știe încă numărul celor rămași în viață. Ceea-ce e mai curios e că Reggio a fost distrus în mai multe rânduri de cutremur și mai cu seamă în 1783. În 1784 a fost reconstruit cu totul pe un plan foarte regulat.

Cele mai înfricoșate cutremure de pământ cari au bătut Europa sunt următoarele:

La anul 19 și 526 după Hristos, pe țărmul mării Mediterane au pierit 120.000 oameni.

1631, în Neapoli, au pierit	3.000 oameni
1692, în Iamaica	3.000 »
1693, în Sicilia	60.000 »
1724, în America de Nord	86.000 »
1755, în Lisabona	60.000 »
1783, în Calabria	30.000 »
1799, în Ecuador	7.000 »
1812, în Caracas	20.000 »
1839, în Martinica	7.000 »
1880, în Chios	4.000 »
1891, în Iaponia	7.000 »
1902, în Mont-Pele	20.000 »
1905, în Calabria	3.000 »
1906, în San-Francisco	11.000 »

Vedem dar că cele mai multe cutremure au fos în Italia și dintre toate cel mai înfricoșat a fost cel de acum

Dela frați la frați.

În urma catastrofei din Italia, d. I. Procopiu, președintele »Sindicatului ziariștilor«, a trimis următoarea depeșă președintelui Asociației presei italiene la Roma:

»Asociația Pressei române, ecou credincios al sentimentelor tuturor Românilor, adânc mișcată de catastrofa groaznică ce a încercat Italia, ce ni-e atât de scumpă, vă exprimă via parte ce o ia la doliul nobilei națiuni italiene«.

Ziarul »L'Independance Roumaine« a deschis o subscripție în favoarea victimelor cutremurului din Italia.

O asemenea subscripție a deschis și ziarul »Tribuna« din Arad.

Concertul de sărbători al societății »Carmen«.

București 17 Dec. 1908.

Societatea corală »Carmen« și-a cântat colindele tocmai cu o săptămână înainte de Ajun. Se ține dar întru cântă și ea de datină. Marția trecută și-a avut al doilea concert din anul acesta — concertul de Crăciun. Programul a fost cât se poate de bogat și de variat: coruri religioase, cântece de stea, colinde, iar restul cântece populare.

Reușita a fost apoi între cele mai bune; cu mult deosebită de aceea pe care a avut-o »Carmen« la primul său concert de acum câteva săptămâni.

Dar pentru scăderea avântului ei oneori, nu cu destul temei poate fi învinită — și iată pentru ce:

Societățile corale din orașele României și — fiindcă e vorba de ea — societatea »Carmen« nu e formată, cum ar fi societățile similare din Germania de pildă sau chiar din Ardeal, din elemente cari rămân, ci dia elemente cari pleacă pentru a chema pe altele în loc. Elemente pentru cari se cere o nouă pregătire, nouă școală, noi pregătiri.

În orașele României încă nu a apărut (sau poate abia a început să apară) categoria aceia de oameni, cari pe lângă funcție, pe lângă negoț, pe lângă meserie sau politică simt trebuința să cânte, dar să cânte nu pentru că sunt tineri sau când sunt tineri, ci pentru-că sufletul lor s'a ridicat la farmecul și nobleța cântecului și nu mai pot fără cântec.

Societățile corale, cele două societăți corale românești mai de seamă din București și în deosebi societatea »Carmen« e formată de obicei din eleve ale conservatorului, cari azi mâne pot termina conservatorul, se risipesc sau se mărită, ca și unele diletante, cari, de cele mai a'eseori, după măritiș se instreinează de cântec; apoi din studenți, cari după un an doi de activitate muzicală, în București, trec în vre-un oraș din provincie ca să predea matematicile și greaca sau să pledeze procese. În felul acesta »armen« n'are decât un număr restrâns de membrii statornici pe lângă maestrul Kriak și casierul (un bas cu barba de episcop).

Societatea »Carmen« e mai mult o școală prin care trec vreme de 3—5 ani școlari, în cea mai mare parte cu o cultură muzicală câștigată înainte de a intra în societate.

Rezultatele străduințelor de azi se vor vedea de bună seamă după mai mulți ani când discipolii maestrului Kiriak vor putea face să fie prețuit, iubit, căutat și cultivat cântecul în toate orașele și țărgurile din țară.

Între bucățile religioase și colindele executate Marți seara, unele sunt cunoscute dela »ajunul« trecut: »Pecarea măgilor«, »Leagăn verde de mătase« a lui Dima, o melodie dulce pîiă de pace, cu împărecheri surprinzătoare între tenor și sopran — și »Ius-puic«, cu muzica rusului Tschaiakowsky, plină de misticism. Între cele noi mult aplaudate de public au fost apoi »Florile dalbe« armonizate de maestrul Kiriak și »Tatăl nostru« armonizat tot de același, după vechea și frumoasa meodie a lui Anton Pan. Cu multă atenție ascultată și mult aplaudată a fost »In grădina raiului« de A. Bena, — colindă în care se trădează spiritul ardelenesc.

Fără îndoială că partea din urmă și cea mai însemnată a cântecelor populare a plăcut mai mult publicului.

S'au cântat bucăți din Vidu, Dima, T. Popovici, Brediceanu, Kirchner, C. P. Rumbescu având în trei rânduri ca solist pe d. Căpriță a cărui voce clară și mlădăoasă pare că e în adins făcută pentru melodiile populare. D-na Locusteanu-Bonciu de rândul a sta n'a putut fi de față, dar în locu-i d-ra Zaborovski s'a achitat mulțumitor.

Concertul s'a încheiat cu trei bucăți de ale lui Vidu, poate cele cari au plăcut mai mult în acea seară: »Peste deal« (repetată), »Coasa așezănea« și »Negruta«, pe care corul maestrului din Bănat a cântat-o pentru prim dată în 1906, în »Arenele Romane«, stărnind entuziasmul și ropotul de aplauze ale miilor cari se adunaseră să ia parte cu sufletele lor la înfrățirea prin cântec a tuturor societăților corale românești.

R. C.

STIRILE ZILEI.

— 20 Decembrie v.

Serbarea Popazu. La serbarea școlară de astăzi seara corul mixt al bisericii Sf. Nicolae va executa sub conducerea d-lui inv. N. Oancea jun. »Irmusul Crăciunului« (cu solo de alt) cu concursul distinei d-ne Maria G. Dima și »Irmusul Bobotezei«, ambele compoziții ale d-lui prof. George Dima. Gimnaziul va fi întreg iluminat.

Mâne, Duminecă, se va ține în biserica Sf. Nicolae, precum am anunțat, »liturgie, predică ocazională și un parastas în

memoria fericitului Ioan Popasu, iar după parastas o slujbă ocazională la bradul lui Popasu. După amiază la orele 2 se va face în sala gimnaziului împărțirea hainelor și a chipului fericitului episcop. Cu aceasta ocaziune vor rosti discursuri președintele comitetului parohial, d-l Dr. V. Saftu și d-na Maria G. Baiulescu, presidenta »Reuniunii Femeilor române din Brașov«.

La aceste serbări se invită cu dragoste frățească toți Românii din Brașov și împrejurime.

Mișcarea teatrală la noi. D-na Agatha Bărsescu-Radovici va da Luni o reprezentațiune teatrală în Timișoara, în vederea căreia se fac mari pregătiri din partea Românilor Timișoreni.

Din Lugos ni se scrie, că directorul artistic al societății noastre teatrale d-l Aurel P. Bănuțiu a sosit acolo pentru a conduce repetițiile teatrale cu membrii comitetului filial lugojan. A treia și a patra zi de Crăciun se vor juca comedile »Un leu și un zlot« și »Două lumi«. După sărbătorile Crăciunului trupa artiștilor amatori din Lugoj va da câteva reprezentațiuni cu aceleași piese și în alte două orașele ale comitatului Caraș-Severin.

Al cincilea vlăstar princiar român. La palatul princiar dela Cotroceni — scrie ziarul »Minerva« — se așteaptă dintr'o zi în alta un fericit eveniment. A. S. R. Prințesa Maria va fi mamă pentru a cincea dată. Moașa, care va îngriji pe augusta moștenitoare a Tronului, a și sosit din Rusia. E o eminentă practiciană, care a așistat pe împărăteasa Rusiei, pe marea ducesă Chirillo și pe alte principese înrudite cu principesa noastră. Pe lângă d-l Dr. mamoș C. Cantacuzino a sosit ca ajutor un medic englez Dr. Magge, care a mai așistat pe principesa noastră. Dacă noul născut va fi un principe, va purta numele de Mircea. Iar dacă va fi principesă, se va chema Ileana. Prințesa noastră, cu toate că e cât se poate de sănătoasă, duce acum o viață foarte retrasă, eșind numai din când în când.

Știri școlare. Vacanțele de Crăciun la școlile centrale române din Brașov se încep Marți în 23 Dec. v. la oarele 9 dim. și durează până inclusive 7 Ian. 1909 st. v.

La universitatea din Budapesta înscrierile pentru semestrul al doilea se vor face dela 7—18 Ianuarie n. 1909.

Curs pentru analfabeti. Cu bucurie luăm la cunoștință cursul ce s'a deschis Dumineca trecută, 11 (24) Dec. a. c., pentru instruirea analfabeților la școala română gr. or. din Scheiu (Tocile). Cursul înființat la stăruința d-lor învățători: I. Suci și Șt. Belindescu, are până acum 9 ascultători; ar fi însă de dorit ca să ia parte la acest curs toți cari nu știu ceti și scrie.

Muzeul Asociațiunii. Și-au mai rescumpărat felicitările de Anul nou în scopul Muzeului Asociațiunii următorii domni, cărora le exprimăm mulțumita comitetului central. Dr. Ioan Popescu, avocat, și d-na soție, în Turda, Cor. 10. Dr. Eugen Bran, avocat, Teaca, Cor. 10. Dr. Nic. Vecerdea, dirigent filialei »Albina«, Brașov, Cor. 10. Simeon Popelia, perceptor reg. de dare penz., Radna-veche, Cor. 10. Dr. Ilie Beu, medic, Sibiu, Cor. 5. Iosif Popescu, dir. de bancă, Reghin, Cor. 5. Sever de Barbu, secretar de bancă, Reghin, Cor. 5. Octavian Goga, secretarul Asociațiunii, Sibiu, Cor. 3. Andreiu Vodă, preot, Ormenișul de-câmpie, Cor. 3. Dr. Traian Suci, profesor, Brad, Cor. 3. Ilie Moga, preot și d-na soție Eugenia n. Trif, Săsciori, Cor. 3. Victor Tordășianu, asesor conzistorial, Sibiu, Cor. 1. Eugenia Tordășianu, profesoară, Sibiu, Cor. 1. Romul Simu, inv. i. p., Sibiu, Cor. 2. Suma Cor. 71. Lista precedentă Cor. 73, în total Cor. 144. — Prezidiul Asociațiunii.

La redacțiunea »Gazetei Transilvanice« au sosit încă următoarele contribuiri pentru »Muzeul Asociațiunii« — rescumpărare pentru felicitările de Anul nou: dela d-l Dr. Vasile Pahona, avocat în Bistrița 10 (zece) coroane; dela d-l Iuliu V. Albi și soția Elana Iancu din Zlatna 4 (patru) coroane.

Soldați austro-ungari răniți în Herțegovina. Din Monastir se anunță că la spitalul militar de aci au fost aduși 4 soldați din infanterie, făcând parte dintr'o coloană de observațiuni, cari ar fi fost răniți într'o ciocnire cu Muntenegrenii. La ministerul de războiu din Viena nu s'a primit nici o știre în aceasta privință. Se presupune că soldații ar fi fost răniți prin cădere sau din altă cauză.

Milioane Momulo-Cardini. Din București se anunță că după ani și ani de judecată, procesul milioanei Momulo-Cardini

dini dintre d. Lecca, subdirectorul Creditului funciar, și I. Leposava, a luat sfârșit alaltăieri înaintea Curței de apel secția III-a. Curtea a dat câștig de cauză d-lui Lecca, respingând apelul d-lui Leposava, făcut în contra sentinței tribunalului, prin care s'au respins pretențiunile de moștenire ale acestuia din urmă asupra milioanei Cardini.

Alegeri parțiale pentru camera română. Mâne, Duminecă, se vor face alegeri parțiale pentru trei locuri de deputați, colegiul al doilea de cameră. Candidații partidului liberal sunt d-nii Dr. Chr. Bucliu, I. N. Cezărescu și D. Hagi Teodoraky, iar candidații partidului conservator-democrat d-nii N. Fleva, Barbu Păltineanu și Ion Th. Florescu. Ambele partide au desfășurat o mare agitație în vederea acestor alegeri.

Generali în rezervă în armata română au fost înaintați d-nii coloneli i. r.: Boboianu (infanterie), Budișteanu (cavalerie), Kostinski și L. Drăgoescu (artilerie).

Funcționarismul în Ungaria. În anul 1904, numărul funcționarilor publici era de 226,401 pe când în budgetul de pe 1909 sunt trecuți 271.429, deci după patru ani 45.028 de salariați mai mult. Aceștia înghit exact a zecea parte din budgetul întreg, care e de 1555 milioane de coroane. Budgetul Ungariei a fost acum cinci ani de un miliard, de atunci a crescut cu peste 50 la sută.

Atentat în contra unui ministru francez. Din Paris se anunță că un individ a tras alaltăieri focuri de revolver în curtea ministerului de interne. Dânsul a fost arestat fără greutate. E Corsican, se numește Benedetti și declară că a tras fără a ochi pe nimeni și fără a voi să atingă pe cineva, și că a voit numai să-și arate nemulțumirea de a vedea că o petițiune a sa a fost respinsă de către ministrul d. Clemenceau. Poliția a constatat că Benedetti a tras în direcția cabinetului ministrului, și că gloanțele au străbătut prin două geamuri ale acestui cabinet.

Flammarion despre cutremurul din Italia. Marele astronom Camille Flammarion, întrebând de un ziarist ce părere are despre cutremurul din orașul Messina, a spus că după toate probabilitățile și alte cutremure se vor produce în curând, din cauza numeroaselor cratere vulcanice de pe fundul mării din vecinătate. El propune un întreg sistem de sondează prin cari s'ar putea neutraliza acțiunea acestor cratere, dar se pare că propunerea lui e mai mult de domeniul fantaziei.

Din cauza marilor zăpezi căzute eri și alaltăieri în România s'au împotmolit numeroase linii de căi ferate. Trenurile au sosit eri cu mari întârzieri. După o știre mai nouă circulația a fost restabilită pe toate liniile.

Avis. Din cauza repausului Dominecal va fi deschisă mâne în Cetate, numai farmacia d-lui F. Jekelius.

O specialitate austriacă. Pentru cei ce sufer de stomac se recomandă foloirea prafurilor ver tabilei Seidlitz ale lui Moll, ca o doctorie de casă probată ce întărește stomacul și promovează mstuirea. O cutie 2 cor. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll, 1 ferantul curții c. și r. W en l. Tuchlauben 9. În depozite ele din provincie să se ceară expres preparatul Moll, cu marca de scut și subscriere. — (5)

Lămurire.

Șeica-mare, la 14/27 Dec.

(Fine.)

Punctul delicat însă, care a dat prilej fărîșelului să-și bată pieptul, este faptul că: »actualul preot ortodox român a mers ceva mai departe, n'a admis ca nași la botezul unui prunc ortodox unițic. Poate fi »om cu mintea sănătă« care vede în această procedură »gândul tăinuit al preotului ortodox român Moruscă de a separa și izola poporenii săi de cei uniți și poate a-i alipi la »ași nu doar ca să-i facă luteranic? — Știe »Veritas« care e rostul și însemnatea nașilor la botez, știe că nașul, care ține pruncul în brațe și rostește credeul, se obligă înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, că va crește pe finul său în sânul bisericii respective, după principiile, învățăturile și normele aceleia, și dacă știe, cum crede D-sa, că un străin de acea biserică va da creșterea religioasă pe care însași o propovăduiește? Ori dacă desprețuește canoanele, temelia bisericii, cum se împacă cu gândul, că apartine unei anumite biserici și de ce nu alteia, ori tuturor sau nici uneia, căci

nesocotind baza unui așezământ, ai spus-berat întregul, de care nu aveai lipsă, pentru că adăpostirea necredinței și a lipsei de conștiință se poate face și sub un tufar, nu e nevoie de o biserică.

Ca preot, care voiesc a susține nevățimată învățătura bisericeii mele, ferită de scâlcările ce s'au str-curat pe vremuri din nepriceperea oamenilor, pot fi condamnat din partea unui om fără convingeri religioase, dar a spune că prin aceasta caut să frâng legăturile de consanguinitate, afinitate și conviețuire ce există de secol între poporul compact unit și neunit din Șelca-mare și că în locul bunei înțelegeri, a frăției și păcii de până acum samăn zizanie, ceartă și ură în inimile acestor popor e mai mult decât o neome-nie. Știu să-mi dau seamă de legăturile ce există între poporul de ambe confesiuni, și am căutat să susțin acele legături și aici, prin admiterea ca naș onorar a oricui, dar nu voi admite naș propriu pe un luteran, calvin ori chiar unit, cătă vreme sunt preot și mă opresc canoanele, în privința cărora nici odată nu voi cere înviatului dela »Veritas«. Indrumarea, ca să conștut matricula botezărilor pentru în-viațiunii lăstate de predecesorii mei, rămână pentru povățuitor, căci tocmai aceasta m'a îndemnat să fac atenți pe credincioșii mei a se feri de a mai aduce ca nași Unguri reformați și Sași luterani precum au fost atâtea cazuri. Iar războiul cu morile de vânt despre »zizanie, ceartă și ură... ce ași sămăna, se desminte categoric prin faptul că la cetirile în formă de șezători literare, ce se fac de mine ori sub con-ducerea mea, iau bucurosi parte și uniți; chiar la disertația ce am ținut în 30 Nov. a. c. despre Șaguna, printre credincioșii mei erau și uniți și de altă parte perfecta armonie între noi preoții, ca reprezentanții confesiunilor ne apropie bine cătră olăită pentruca mână în mână să împlinim ne-voile vieții noastre românești, — deci până acum nu s'a simțit vrajba între frați, și ne vom feri de ea, de curva nu se caută anume de corespondenții D-Voastre.

Peste tot asupra naționalismului și confesionalismului îmi spuneam cuvântul juvenil într'un articol din »Tel. Rom.« an. 1905 Nr. 110, unde concludam că »sunt doi factori, cari hotărăsc existența unui popor. Ambii lucră spre acelaș scop cu același tărie și deci deopotrivă trebuie cultivați și în acești vr. vreme osândeam »apa-rițiile, cari sub haina confesionalismului ascund păcate nelertate, interese particulare și egoism păcătoși... și sunt consecuent. Iar asupra veleităților ce întâmpină satele noastre cu 2 confesiuni spuneam: »Păstra-voi cu sfințenie neatinsă învățătura ei (bisericeii) mântuitoare și curată credința ei adevărată: nu voi îngădui nerăs-plătit atacul, ce s'ar încerca împotriva lor. Nu eu voiu ataca, dar lovit nu-mi voiu pfeca capul, nu mă voiu umili, ci mă voiu apăra cu sabia duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu, fără lașitate și fără temere, însă nici prea aspru ori pornit spre răs-bunare... Si voiu fi consecuent, cu ris-cul de a mă învinui că »nu văd mai de-parte decât lungul nasului« căci sunt con-vins că pot împăca așa de bine naționalis-mul meu sănătos cu confesionalismul, — dacă vreți să numesc așa faptul, că pro-poveduesc învățătura dreaptă a bisericeii mele și mă nizuiesc a curăți neghina, zmulgând atâtea obiceiuri nepotrivate cu firea noastră și cu ființa bisericeii mele, fapt care nu poate jigni decât pe cel ce caută nod în papură.

Desfid apoi pe oricare vânător de desertăciune a ridică acuză așa de gravă împotriva celui ce nu se mai poate apăra, cum se spune despre fleertatul Ciorugă, care ar fi săvârșit crima de a se alia cu Sașii împotriva Românilor, căci deși nu cunosc împrejurările între cari s'a făcut comasarea aici, fiind eu de curând venit, dar judecând după urmele activității sale găsesc pe omul conștiu de sine și de po-ziția sa, care a muncit fără preget și cu desinteresare pentru binele fiilor săi su-fletești; lăsându-și chiar familia fără în-grijirea ce le-o putea da, dar dacă a fost silit, a nu se ostoi până n'a scos la iveală adevărul și dreptatea și-a făcut numai datoria dictată de împrejurări. Orgoliul urei n'ar trebui să-l neliniștească și în mor-mânt.

După ce am convingerea că între mine și factorii hotărători ai confesiunii surori de aici există până acum cea mai bună înțelegere, care, după mărturisile reciproce, va fi susținută și în viitor, fac atent pe oricare corespondent de rea intenție, că nu-mi convine a ne spăla rufele în ușa publicului și dacă are vre o nemul-țămire personală, îi stau la dispoziție pen-

* A se vedea Cuvântul dela Introducere „Rev. Teol.“ a. c. Nr. 7-8.

tru a ne lămuri reciproc pe cale privată, căci astfel să le fie memento: cine sa-mână vânt, seceră furtună!

Preotul P. Morușca.

Varietăți.

Un nou soiu de corespondență.

Diracțiunea poștelor din Franța a ad-mis un nou soiu de corespondență, acela de scrisoare—telegramă.

Se pot trimite din stațiunile poștale, cari au și telegraf, scrisori de cel puțin 50 de cuvinte. Ele pot fi transmise prin firul telegrafic între orele 9 și 12 noaptea.

Se plătește o para de cuvânt, deci cel puțin 0,50 bani de scrisoare, care se transmite prin telegraf în aceeași seară în localitatea de destinație. Predarea la do-miciliu se face însă ca și pentru scrisori, cu cel dintâi curier poștal.

Pentru cei grăbiți această reformă aduce o mare înlesnire.

Răvașele de dragoste însă, din nefe-ricire, nu se vor putea hazarda ușor pe acest drum, pe jumătate telegrafic, pe ju-mătate poștal și — pe jumătate secret...

Și la asta direcția poștelor franceze nu s'a gândit..

Limba maimuțelor.

De bunăseamă, că chiar și animalele cele mai inferioare au un mijloc de înțe-legere prin mișcări sau sunete diferite, o limbă a lor proprie; cu atât mai mult mai-muțele, dela cari avem mândria că ne tra-gem originea. Mai mulți oameni de știință cu autoritate s'au ocupat cu această pro-blemă a limbei maimuțelor, cari, fără în-doială, au cel mai bogat »vocabulary« din-tre viețuitoare. după om. Intre acești cer-cetători Metchinkoff, care a obținut, de curând, premiul Nobel, și-a procurat, spre acest scop, o întreagă colonie de tot soiul de maimuțe, pe cari le observă neîncetat. Cu una dintre ele profesorul face încerca-re de a o deprinde cu rostirea, cu articula-rea sunetelor, pe cari le emite; totodată dă lecții pentru limba franceză unui tânăr African. Elevii merg împreună stimulan-du-se unul pe altul, în lecțiile pe cari pro-fesorul le face paralel.

Profesorul Lavalette a făcut încercări asupra educațiunii intelectuale a maimu-țelor.

În urma multor stăruințe pe această cale s'a pătruns de puțința de a cultiva felul de conversație dintre maimuțe ast-fel, ca să fie deprinse a articula pentru a avea aceia ce se numește »continuitate în vorbă. De aici apoi și-a format convinge-rea — care i-a dat mai multă hotărâre de a-și urma cercetările — că și la om tot astfel s'a dezvoltat facultatea vorbirii. În timpurile primitive, când omul trăia numai din vânat și pescuit, a simțit trebuința de a comunica cu tovarășii săi de vânat și pescuit, la început prin semne, apoi prin sunete, iar pe urmă prin gesturi însoțite de sunete. Intre membrii aceluiaș trib s'a stabilit astfel un cod simplu al graiului, care s'a desăvârșit și s'a tot răspândit pen-tru a ajunge aceia ce numim noi astăzi limbă.

Acelaș profesor a căutat să-și pună în practică teoriile — și a luat în servi-ciul său o fetiță inteligentă, care avea să reproducă întocmai toate sunetele și strigățele unui cimpanzeu (maimuță) pe care îl crescuse de mic în bucătărie. Sunetele erau culese și studiate. La un soital a constatat apoi că copiii mici când încep să îngâne, câte-un sunet, se înțeleg între ei — gângănesc împreună — și știu să doa gângănirii lor inflexiuni cari traduc gân-durile lor cele dintâi. Acelaș lucru se în-tâmplă în mod permanent de altfel — la maimuțe.

Acestea sunt concluziile la cari a-junge Lavalette.

Metchnicoff și Roux s'au convins a-poi că Cimpanzeul are chiar un vocabular foarte restrâns de altfel, vocabular pe care îl cunosc toți cimpanzeii. Nu pot să l des-volve din pricina conformației aparatului bucal și al laringelui.

Și poate că dacă n'ar fi fost aceste lipsuri, s'ar fi dezvoltat craniul și creerii maimuțelor și am putea avea azi în ele un rival, care ne-ar putea face să înțele-gem ce mici, ce »maimuțe« — să mi-se ierte cuvântul — suntem noi prin darul minții, față de adevărul și înțelegerea adevărată, pe cari noi nu le putem pă-trunde.

Profesorul Garner a întreprins să facă pe maimuțe să vorbească. Drept re-zultat a ajuns să fixeze unele din regulele

procedului limbei lor. Are până acum un vocabular mai întins în care onomatopeele ocupă locul întâiu. Sunetul *chi*, spre pildă, reprezintă, după intonații deosebite, un șir, o gamă întreagă de acte de voință...

M.

Bibliografie.

A apărut:

„Dicționar general al limbei române“ din trecut și de astăzi, cuprinzând: For-mele literare cu citațiuni din scriitorii vechi și de astăzi; Formele dispărute azi din limbă, cu indicarea izvoarelor din sec. al XVI-lea—XVIII; Formele populare din tot domeniul daco-român cu indicarea regiunii unde se întrebunțează etimologia cuvintelor, a căror origine e bine stabilită. De *L. Aureliu Candrea, Ovid Densușanu*. Fasc. I. — București, librăria editoare *Socec & Comp.* societate anonimă 1909 — Intreaga lucrare va forma un volum de aproape 100 de coale și va apare în fas-cicule de câte 8—10 coale la intervale de 2—3 luni. Prețul pentru subscriitorii 14 lei.

„Compassul Românesc“ de *N. I. Fetrescu* partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșanu, Brașov. Prețul am-belor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

— »*Legenda Hunigeilor*«, poem dra-matic în trei acte de *St. O. Iosif și D. Anghel*. Prețul 1 Leu.

Daute „Infernul“ traducere în ver-suri de *N. Gane*. Prețul 3 cor. 50 bani plus 30 bani porto.

„*Prin Vraja „Dragostei“*“, nuvele de *Vrsile Pop* — duura M. nerva. Prețul C 150 plus 10 fieri porto.

M. Sadoveanu »*Vremuri de Bejemie*« 2 cor

Guy de Maupassant »*Povestiri alese*« traduse de *M. Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga »*Poezii*«. 1 cor.

Zuhari-Bârsan »*Poesii*«. 1 cor. 50

Sandu (Aliea) »*Cartoarea Plugarului*«. — 50 bani

Ioan Adam: »*N. zuintă*« povestiri și »*Pe lângă vată*«, pîde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 2 Ianuarie. Vorbirile rostite cu ocaziunea felicitărilor de anul nou de cătră miniștrii ungari au fost ținute în ton foarte diploma-tic. Nu s'a făcut nici o declarațiune categorică cu privire la cestiunile dela ordinea zilei, care frământă atât de mult creerii șovinști. Cestiunea fuzi-unei n'a fost atinsă cu nici un cuvânt nici de Wekerle și nici de Kossuth. În schimb însă ambii miniștrii au re-cunoscut necesitatea urcării con-tingentului armatei în presupunerea că postulatele naționale maghiare, cari nu vor atinge unitatea și capabilita-tea de acțiune a armatei, vor fi împli-nite. Cu privire la cestiunea băncii, Wekerle a spus că înainte de toate trebu să se ajungă la un acord în sânul guvernului ungar. *Andrassy* a vorbit într'o telegramă mai lungă de-spre votul plural, care va întâmpina o luptă grea.

Belgrad, 2 Ianuarie. Ministrul de războiu *Stepanovici* a demisionat. Re-gele i-a primit demisiunea.

Neapoli, 2 Ianuarie. Ducesa de Aosta a vizitat eri spitalurile mângai-nd pe cei răniți. Ea a luat cu sine trei orfani și i a dus în palatul regal. Deasemenea și numeroase dame din nobilime au luat în casele lor spre îngrijire și creștere numeroși orfani.

Roma, 2 Ianuarie. De sub ruinele otelului *Trinacia* din Messina s'au scos 160 cadavre, între cari se află 90 englezi și americani, 34 germani și restul de alta naționalitate. Din spitalul din *Regio* și-au putut salva viața din 230 bolnavi numai 29. De sub zidurile tamnței din acelaș oraș s'au scos 200 robi și 8 păzitori.

Roma, 2 Ianuarie. După o știre a ziarului »*Tribuna*« numărul victi-melor din *Reggio* se urcă la 20,000. În ținutul *Calabriei* și *Siciliei* au

mai fost distruse de cutremuri încă 20 localități, îngropând sub ruinele lor 7000 oameni.

Roma, 2 Ianuarie. În Messina s'a resimțit alaltăeri un nou cutremur, în urma căruia s'au prăbușit și ulti-mele case. Același cutremur s'a re-simțit și în Siracuza, producând o panică de nedescris. Pe străzile ora-șului s'a făcut o procesiune în frunte cu episcopul *Bignani*.

Roma, 2 Ianuarie. Papa a dăruit pentru cei nenorociți suma de 100,000 lire, regina-văduvă 20,000 și colegiul cardinalilor alte 20,000 lire.

Glume.

Distracție.

Zăpăcilă (Cătră servitoarea lui) — Nu știu când o să mă întorc acasă, dar să faci focul cu o jumătate de ceas înainte d'a veni eu.

Desperare.

Popescu, exasperat: — Gândește-te mă: soacră-mea nu mai are decât un dinte și ăla este con-tra mea!

De-ale amorozaților.

— Un cuvânt, numai un cuvânt dela tine, fermecătoare adorată, și plec fericit. — Da?.. Uite, îți spun trei: »iești un prost«. — »Ref.«

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-lor *D. I. E.* în Zălau și *T. B.* în Vidra de jos. Regretăm, dar anunțuri de logodnă neti-părite nu publicăm din principiu.

Carti noi

Din »*Biblioteca românească enciclo-pedică Socec*« a apărut:

No. 1. Em. Gârleanu 1877 *Șchițe* din războiu 30 ban.

No. 2. Al. Odobescu »*Poeziile Vă-oăreștilor*« 30 bani.

No. 3. *A. Arcon* »*Morârța*« trad. de *N. Bănescu* 20 bani.

No. 4. *Ion Dragoslav* »*Facerea Lumii*« 30 b n.

No. 5. *Corneliu Moldovan* »*Poezii*« 30 bani.

No. 6. »*Antigona* lui *S. Forle*« trad. de *M. Halil Dragomirescu* 30 bani.

No. 7. *Halima* »*O mie și una de noapți*« 30 bani.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșan*
Redactor respons: *Victor Braniceanu*

Julius Meinl

Import de cafea

Brasov

Tergutu Inului 31-33.

GEORGE BUCĂ
croitor bărbătesc,
Braşov, Strada Orfanilor Nr. 7.
Confectionează:
Costume moderne.
Fason elegant.
Depozit de
Stofe veritabile eng'ezesti.

H. Kleverkaus
Braşov, Strada Hirscher Nr. 6.
FABRICANT DE
SALAMĂ ŞI CĂRNĂTĂRIE (Selcher)
pus în mişcare cu motor
Recomandă: Şuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cârnaţi cu hrean, aşa numiţi Krenwürstel.
Comandele se execută prompt şi se expediază cu poştă ori şi unde.
Preţuri curente la cerere se trimit gratis.

MARE
vânzare de Crăciun!
Preţuri de ocazie!

Despărţământul pentru Dame:	Despărţământul pt. bărbaţi:
Balton scurt de postav, de iarnă K 16.—	Costume de Chevio şi Camgarn K 21.—
Balton scurt de postav, de iarnă „ 20.—	Baltoane de iarnă „ 22.—
Balton cu plus presat „ 25.—	Baltoane de iarnă scurte „ 16.—
Balton cu plus de mătase „ 45.—	Baltoane ulster „ 20.—
Balton cu blană „ 60.—	Costum fin „ 15.—
Mantale de teatru „ 40.—	Balton de iarnă fin „ 16.—
Costume „ 26.—	Costum de copii „ 7.—
Rochi singuratic „ 10.—	Balton de iarnă de copii „ 10.—
Baltoane de copii „ 12.—	Bunde pentru oraş „ 80.—
Mantale de copii „ 10.—	Bunde de voiaj „ 50.—
Bluze de flanelă „ 4.—	Balton scurt blant „ 26.—
Bluze de estifea „ 10.—	Pantaloni de bărbaţi „ 6.—
Capoate de flanelă „ 12.—	Pantaloni de băieţi „ 4 50
Bea colier „ 5.—	Pantaloni de copii „ 3 50

Magazinul de haine J. ASCHER
Braşov, Târgu Inului Nr. 26.
Preţuri fixe. 4879—10. Tel. fon 339.

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă bi-efacere pentru Dame, se poate conserva şi cultiva folosind
CORSET GRADEFRONT
care este comod şi modern.
se capătă după măsură sau gata numai în
MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confectionare de corsete specialitate
BRAŞOV, Strada Vămei Nr. 21

N. GRĂDINAR,
BRĂŞOV, Strada neagră Nr. 1.
Recomandă:
Cafea prăjită, Kigr. à Cor. 3-20
" " " " " 4.—
" " " " " 4-80
Liqueruri fine Rum Jamaica, Iava C ba. Diferite soiuri de Cognac în buteli, şi tot felul de mărfuri de băcănie.

WILHELM SCHMIDTS,
Franzelărie fină şi de lux.
Brutărie, Vânzare de făină.
Braşov, Str. Atei 3, Str. Hirscher 2.
In fie care zi se capătă de 3-0 i **fransele pro spete, şi pâne de casă.**
Pâne neagră Graham proas, à a. C. zonaci şi **Pizmeşi proaspeţi** în fie-care zi.
La toate expoziţiile unda au luat parte, p odusele n ele au fost premiate cu c-1 dntăiu preţ. La expoziţia din Bucuresti din anul 1906 premiat cu meda ia de argint.

In fiecare zi:
Krenwürstel proaspeţi.
Şuncă excelentă.
Costiţe de porc fierte şi nefierte.
Cele mai fine
Cărnuri afumate (meze uri)
se capătă la
H. G. ZEINER,
Braşov, Strada Hirscher.

Maşine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
maşine de cusut, Soc. pe acţii, Braşov, Strada Porţii nr. 23.
A se observa marca fabricii înregistrată.

În fie-care zi se află: **Krenwürstel proaspeţi.** — **Şuncă excelentă.** — **Costiţe de porc, fierte şi nefierte** — **Cele mai fine cărnuri afumate,**
la **KAMNER & JIRKOFSKY,**
fabricanţi de cârnăţarie, Braşov, Târgul Inului No. 2.
Sed şuni cu poştă în fie-care zi.

Cel mai nou deposit de mobilie
BRAŞOV, Strada Hirscher 7
(în casele lui DAMASIN)
cu preţurile cele mai ieftine.
Solid şi elegant lucrata. — Se lara tenă durabilitatea. — Atelier de tapiter propriu. Lucrări noue şi reparaţiuni prompt şi culant.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL
Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL şi cu subscrierea sa.
Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai ce bicose la stomac şi pântere, în contra cărceilor şi acreei la stomac, constipaţiunei cronice, suterinpi de ficat, congestiunei de sânge, haen.orhoidelor şi a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspanidre, ce cresce mieuu de mai multe deceni încôce. Preţul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Fa-ificatiile se vor urn ari pe cale judecătoreşca.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.
Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scu ire si cu pîmbut lui A. Moll
Franzbranntwein-ul şi sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tres (rotat), alina durerile de goidină şi reumatism şi a altor urmari de rēcă. —
Preţul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii şi Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea raţională a peleii, cu deosebire pentru copii şi adulţi. — Preţul unei bucăţi cor. — 40 b.
Cinci bucăţi cor. 1.80
Fie-care bucăta de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.
Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9
e. si rez. furnisor al curţii imperiale.
— Comande din prvine à se efectuează dînic prin rambursă postală —
La deposte se se cêră anumit preparate pr edure cu is-aitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Braşov: la d-nii farmacişti Ferd Jekelius, Victor Roth şi en gros la D. Eremus Nepoşi

Atragem atenţiunea fiecăruiua
a da a tureste, e răgosit, cu fligma, mare p ft. a udă noştea, se simte slab, abătut, sau la careva din familie vede asta, — să-si aducă în iată
Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY
care împedecă laţrea răului.

Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY
cînce totu leacurile de acest fel, li-nişt şle tusea, încetă s-uriparea de sânge, topeste manu al flegma, îmbunătăţeşte pofta — înecă nepiacuta asudare de noapte. La expoziţi eng za a fost distins cu medalia de aur! O sticlă de u ra 3 m. a st. la mare 5 cor., şi 3 sticle mari franco 15 cor. La exed-ză după miterrea b unier înainte are rambursa.
Apote sa „Apostol” a lui Örkény
Bud pe-ta, Jozsei-kö üt 64 (Dap-z t 51).
4374—1.

Maşine de cusut
şi parţile lor constitutive,
fabricat indigen şi din streinatate
se ca. à a lu rate foarte fine si solid
cu preţuri foarte ieftine la
Michael Mooser,
39. Braşov, Strada Porţii 39.

In decursul facerei **Inventarului** se vor vinde in luna lui Ianuarie:
Stofe de rochii, Barchente, diverse albituri şi bluze
cu preţuri scăzute la firma **KIRÁLY LAJOS,** Strada Vămiei Nr. 19.